॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ૧૯

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(૨૦)

પ્ર.૧ (અ) સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ લખી ક્યા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૫)

૧. અર્થ વિના દંડાય **અણત્થા દંડે** **પ્રતિક્રમણના આઠમા વ્રતમાં**

૨. ભાવથી આપતો થકો **પડિલાભેમાણે** **પ્રતિક્રમણના બારમા વ્રતમાં**

૩. જેટલા પણ **જાવંતિ** **પાંચમા શ્રમણસૂત્રમાં**

૪. ત્રણે કાળની **કાલસ્સ** **ચોથા શ્રમણસૂત્રમાં**

૫. ઝાકળ, ઠાર **ઓસા** **સામાયિકના ત્રીજા પાઠમાં**

(૨) સાધુપણાની યાદ અપાવનાર શબ્દ ક્યા છે? **સમણોઽહં, સંજય, વિરય, પડિહય. (૨)**

(૩) નીચેના વાક્યોમાં ક્યા અતિચાર લાગે તે લખી ક્યા પાઠમાં છે તે લખો. (૩)

૧. ગજાનનની આરતી ઉતારી હોય. **પરપાસંડ પસંસા** **પ્રતિક્રમણના પાંચમા પાઠમાં**

૨. ગજ પર બેસીને પૂર્વદિશાની મર્યાદા તોડી હોય. **તિરિયદિસિપ્પમાણાઈક્કમે છટ્ઠા વ્રતમાં**

૩. ગજનું કલેવર પડ્યું હોય ત્યાં સ્વાધ્યાય કર્યો હોય. **અસજ્ઝાઈએ સજ્ઝાયં** **પ્રતિક્રમણના ચોથા પાઠમાં**

(આ) બીજા કર્મગ્રંથના આધારે જવાબ લખો. (૧૦)

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૫)

૧. કર્મસત્તાને કારણે શેની પ્રક્રિયા થાય છે? **ઉદય, ઉદીરણા**

૨. કેવળીને કેટલી પ્રકૃતિનો બંધ હોય? **૧, ૦**

૩. ત્રીજા ગુણસ્થાને કયા આયુષ્યનો અબંધ થાય છે? **મનુષ્યાયુ, દેવાયુ**

૪. કાર્મણ સ્કંધ આત્મપ્રદેશ સાથે કોની જેમ બંધાય છે? **દૂધ, પાણી અથવા લોખંડ, અગ્નિ**

૫. સત્તા યોગ્ય પ્રકૃતિ કેટલી છે? **૧૪૮, ૧૫૮**

(૨) નીચેની પ્રકૃતિનો બંધ ક્યાં સુધી? બંધ વિચ્છેદ ક્યારે? **(૫)**

	બંધ	બંધ વિચ્છેદ
૧. અશાતા વેદનીય	**૧ થી ૬ ગુણસ્થાન સુધી**	**૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાનના છેડે**
૨. નિદ્રા નિદ્રા	**૧ લા, ૨ જા ગુણસ્થાને**	**૨ જા ગુણસ્થાનના છેડે**
૩. દેવાનુપૂર્વી	**૧ થી ૮/૬ ગુણસ્થાન સુધી**	**૮/૬ ટ્ઠા ગુણસ્થાનના છેડે**
૪. સંજવલન માયા	**૧ થી ૯/૪ ભાગ સુધી**	**૯/૪ થા ગુણસ્થાનના છેડે**
૫. સમકિત મોહનીય	**સમકિત મોહનીયનો બંધ ન થાય**	

(૫)

પ્ર.૨ આચારાંગ સૂત્રના આધારે અયોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧. આ લોક કેવો છે? (**અવિવેકી,** અવિનયી, અજ્ઞાની)

૨. પુરુષ કેવો છે? (લોકવાદી, **અક્રિયાવાદી,** કર્મવાદી)

૩. ઉચ્ચ ગોત્રની શું ન કરે? (ઈચ્છા, **આસક્તિ,** સ્પૃહા)

૪. કર્મ આવવાનું કારણોનું છેદન તે કોણ છે? (નિષ્કર્મદર્શી, **કર્મદર્શી,** મોક્ષદર્શી)

૫. અણગાર કોણ છે? (અમાયી, કપટરહિત, **ઋજુ**)

(૧૦)

પ્ર.૩ ઠાણાંગ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. દેશકથાના માત્ર નામ લખો. **૧) દેશવિધિ કથા ૨) દેશવિકલ્પ કથા ૩) દેશછંદ કથા ૪) દેશનેપથ્ય કથા.**

૨. દેવ સન્નિપાત એટલે શું? **દેવોનું એક જગ્યાએ એકત્ર થવું.**

૩. મિત્ર સમાન શ્રમણોપાસક કેવા હોય? **સાધુઓના દોષ ઢાંકવાવાળા અને ગુણોના પ્રકાશ કરવાવાળા.**

૪. અર્ધ ભરત પ્રમાણ કેટલા યોજનનું છે? **૨૬૩ યોજનથી કાંઈ વધારે.**

૫. ચોથી સુખશય્યામાં કઈ વેદનાને સહન કરવાની છે? બે શબ્દમાં લખો. **આભ્યુગમિક, ઔપક્રમિકી.**

૬. ચાર પ્રકારના પુરુષોમાં બીજા અને ચોથાનું ઉદા. બે શબ્દમાં લખો. **કંડરિક રાજા, સોમાચાર્ય.**

૭. શ્રમણોપાસક શું અંગીકાર કરે છે? **૫ અણુવ્રત, ૩ ગુણવ્રત, અન્ય ત્યાગ પચ્ચક્ખાણ, પૌષધોપવાસ.**

૮. ચાતુર્યામ એટલે શું? **ચાર મહાવ્રતરૂપ ધર્મ.**

૯. તપસ્વી ...... રૂપ ...... તપ કરનારા હોય છે. **શુભધ્યાન, આભ્યંતર.**

૧૦. મહાવેદના એટલે કઈ વેદના? એક શબ્દમાં લખો. **ક્ષેત્રવેદના.**

(૧૦)

પ્ર.૪ જ્ઞાતાધર્મકથા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧. મોહનગૃહ એટલે શું? **મોહ ઉત્પન્ન કરનારું અતિશય રમણીય ઘર.**

૨. વર્ષધર એટલે શું? **રાણીવાસના રક્ષક નપુંસક કંચુકી.**

૩. મલ્લિકુમારીએ મનમાં શું ધારણા કરી? **એક વર્ષના અંતે હું દીક્ષા ગ્રહણ કરીશ.**

૪. અભિચંદ્રનો જીવ કોણ બન્યો? **કાશીદેશના શંખ નામના રાજારૂપે ઉત્પન્ન થયો.**

૫. સ્ત્રીનામ ગોત્ર એટલે શું?

સ્ત્રી શરીર પ્રાપ્ત થાય તેવું શરીરનામ કર્મ અને સ્ત્રીરૂપે પ્રસિદ્ધ થવાય તેવું ગોત્ર.

૬. ચોક્ષા પરિવ્રાજકના મનમાં કેવા ભાવ ઉત્પન્ન થયા? ત્રણ શબ્દમાં લખો. **શંકા, કંખા, વિતિગિચ્છા.**

૭. ચિત્ર લબ્ધિ એટલે શું? **અસાધારણ શક્તિ.**

૮. ગણિમ એટલે કઈ વસ્તુઓ? **નારિયેળ, સોપારી વગેરે ગણીને ક્રય-વિક્રય કરવા યોગ્ય ગણિમ વસ્તુઓ.**

૯. શેમાં આસક્તિ નથી કરવાની? **મનુષ્યસંબંધી કામભોગમાં.**

૧૦. મલ્લિનાથ ભગવાનનું કેવળી પર્યાયનું આયુષ્ય કેટલા વર્ષનું હતું? આંકડામાં લખો. **૫૪૯૦૦.**

અથવા

પ્ર.૪ નિરયાવલિકા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો.

૧. કાલકુમાર કઈ નરકની કઈ પૃથ્વીમાં ઉત્પન્ન થયા છે? **પંકપ્રભા, હેમાલ**

૨. ચેલણા કેવા શરીરવાળી થઈ ગઈ? **જીર્ણ, શીર્ણ**

૩. ચેલણા રાણીના પુત્રના નામ લખો. **કોણિક, વેહલ્લ**

૪. શ્રેણિકે વેહલ્લ કુમારને શું આપ્યું? **હાર, હાથી**

૫. ચેટક રાજાએ કોને આમંત્રિત કર્યા? **નવ મલ્લવી, નવ લિચ્છવી**

૬. કોણિક રાજાએ કયા વ્યૂહની રચના કરી કયો સંગ્રામ કરવા લાગી? **ગરુડ, રથમુસલ**

૭. કાલી રાણીએ શ્રમણ ભગવાન મહાવીરને શું કર્યું? **વંદન, નમસ્કાર**

૮. શ્રેણિકની રાણીના નામ લખો. **ચેલણા, કાલી**

૯. ચેલણા શેના વિવેકથી રહિત હતા? **કર્તવ્ય, અકર્તવ્ય**

૧૦. શ્રેણિક કોણિકનું શું ચૂસતાં હતા? **પરુ, રક્ત**

(૨૦)

પ્ર.૫ (અ) ઉપાસકદશાંગ સૂત્રના આધારે ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૧૦)**

૧. ચૂલણીપિતાના શરીર પર ...... અને ...... સિંચન કર્યું. **રક્ત, માંસ**

૨. ચૂલણીપિતાની માતાનું નામ ...... અને પત્નીનું નામ ...... હતું. **ભદ્રા, શામા**

૩. તમારા ......, ... અને ...... થયા છે. **વ્રત, નિયમ, પૌષધ**

૪. ચૂલણીપિતા ...... દેવલોકના ...... મહાવિમાનના ...... કોણમાં ...... વિમાનમાં ...... ઉત્પન્ન થયા.

સૌધર્મ, વતંસક, ઈશાન, અરુણપ્રભ, દેવરૂપે

૫. જેનાથી તું ...... અને .... થી પીડિત થયો. **આર્તધ્યાન, વિકટ દુઃખ**

૬. પુરુષ નિશ્ચય જ ...., ... પાપ કરવાવાળો છે. **અનાર્ય બુદ્ધિવાળો, નીચતાપૂર્ણ**

૭. ચૂલણીપિતા પહેલાની જેમ જ ...... અને ...... માં સ્થિર રહ્યા. **નીડર, ધર્મધ્યાન**

(આ) અંતગડ સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ કૌંસમાં આપેલા આંકડા પ્રમાણે લખો. **(૧૦)**

૧. મુનિઓ કયા કુળમાં ભિક્ષા માટે ગયા? (૩) **ઉચ્ચ, નીચ, મધ્યમ**

૨. દેવકીના પુત્રો શેમાં સમાન હતા? (૩) **આકૃતિ, વય, કાંતિ/આકાર, રૂપ, વય**

૩. દેવકીએ ભગવાનને ત્રણવાર શું કર્યું? (૪) **આદક્ષિણા, પ્રદક્ષિણા, વંદન, નમસ્કાર**

૪. શરીર શેનાથી પરિપૂર્ણ છે? (૩) **મળ, મૂત્ર, પિત્ત**

૫. કૃષ્ણ વાસુદેવે માતાને કેવા વચનો કીધા? (૩) **ઈષ્ટ, મનોહર, મનાનુકૂળ/અભિલાષિત, પ્રિય, મધુર**

૬. આ શરીર શેનો ભંડાર છે? (૪) **પિત્ત, કફ, શુક્ર, શોણિત**

(૧૫)

પ્ર.૬ દશવૈકાલિક સૂત્રના આધારે જવાબ લખો.

(૧) નીચેની ગાથાઓ પૂર્ણ કરી ભાવાર્થ લખો. **(૯)**

૧. લજ્જા **દયા સંજમ બંભચેરં, કલ્લાણભાગિસ્સ વિસોહિઠાણં ।**

જે મે ગુરુ સયયમણુસાસયંતિ, તેऽહં ગુરૂં સયયં પૂયયામિ ॥

અર્થ : અધર્મ પ્રત્યે દયા–અનુકંપા, સંયમ અને બ્રહ્મચર્ય આ ચારે પોતાના આત્માનું કલ્યાણ ઈચ્છનાર મુનિને માટે વિશુદ્ધિના સ્થાન છે, તેથી શિષ્યએ એવી ભાવના રાખવી જોઈએ કે ગુરુ મહારાજ મને હંમેશાં હિતશિક્ષા આપે છે, તે ગુરુદેવની હું હંમેશાં વિનયભક્તિ કરું.

૨. સુયં મે **આઉસં તેણં ભગવયા એવમકખાયં ઈહ ખલુ થેરેહિં ભગવંતેહિં ચત્તારિ વિણયસમાહિટ્ઠાણા** પણત્તા।

અર્થ : શ્રી સુધર્મા સ્વામી પોતાના શિષ્ય જંબૂ સ્વામીને કહે છે હે આયુષ્યમાન જંબૂ ! શ્રમણ ભગ. મહાવીર સ્વામીએ આ રીતે ફરમાવ્યું છે તે સાંભળ્યું છે, જેમ કે નિશ્ચયથી આ જૈન સિદ્ધાંતમાં સ્થવિર ભગવંતોએ વિનય સમાધિસ્થાનના ચાર ભેદ બતાવ્યા છે.

૩. વિવિહ **ગુણ તવોરએ ય ણિચ્ચં, ભવઈ ણિરાસએ ણિજ્જરટ્ઠિએ ।**

તવસા ધુણઈ પુરાણપાવગં, જુત્તો સયા તવ સમાહિએ ॥

અર્થ : મોક્ષાભિલાષી મુનિએ હંમેશા તપ સમાધિમાં જોડાયેલા રહેવું જોઇએ તેમ જ સતત વિવિધ ગુણયુક્ત તપમાં સંલગ્ન રહીને, આ લોક અને પરલોકના સુખોની આશા રાખ્યા વિના એકાંત કર્મનિર્જરા માટે તપ કરવું, આ પ્રકારના તપથી તે પૂર્વસંચિત પાપકર્મોનો નાશ થાય છે.

(૨) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૬)

૧. શેનું અભિમાન કરનારને મોક્ષ મળતો નથી? **બુદ્ધિ અને ઋદ્ધિ**

૨. આચાર્યની સેવા કરે છે તે કેવી રીતે વધે છે? **પાણીથી સિંચેલા વૃક્ષની જેમ પ્રતિદિન વધે છે.**

૩. કઠોર વચનો કેવા છે? **કાનમાં બાણની જેમ વાગનાર.**

૪. આહાર કોને ત્યાંથી લેવાનો છે? **અજ્ઞાતકુળમાંથી.**

૫. વૃક્ષમાંથી શું ઉત્પન્ન થાય છે? **ફૂળ, ફળ અને રસ ઉત્પન્ન થાય છે.**

૬. વિનયવંત શિષ્યને આ લોકમાં શું પ્રાપ્ત થાય છે? **કીર્તિ, શ્રુતજ્ઞાન અને પ્રશંસાની પ્રાપ્તિ થાય છે.**

(૧૦)

પ્ર.૭ ભગવતી સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માંગ્યા પ્રમાણે લખો.

૧. દયાધર્મના કેટલા ભેદ છે? ભેદના માત્ર નામ લખો. **(૨×૩)**

૮, સ્વ દયા, પર દયા, દ્રવ્ય દયા, ભાવ દયા, વ્યવહાર દયા, નિશ્ચય દયા, સ્વરૂપ દયા, અનુબંધ દયા.

૨. સુદક્ખુ જાગરિકા એટલે શું? સમજાવો. **સુ કહેતા ભલી અને દક્ખુ કહેતા ચતુરાઈવાળી જાગરિકા. એ જાગરિકા શ્રાવકને હોય છે કેમ કે સમ્યગ્ જ્ઞાન–દર્શન સહિત ધન–કુટુંબાદિક તથા વિષય–કષાયને ખોટા જાણે છે, દેશથી નિવર્ત્યા છે, ઉદયભાવથી ઉદાસીનપણે રહે છે, ૩ મનોરથ ચિંતવે છે, તે સુદક્ખુ જાગરિકા જાણવી.**

૩. નીચેનામાં કયા આચાર લાભે? તે લખો.

૧) દર્શનાચારમાં ઉધમ કરે. **વીર્યાચાર** ૨) અક્ષર શુદ્ધ ભણે. **જ્ઞાનાચાર**

૩) પોતાના ધર્મની પ્રસંશા કરે. **દર્શનાચાર** ૪) વિગયનો ત્યાગ કરવો. **તપાચાર**

૪. યોગ આત્મા કોને કહેવાય? .... **(૧×૪)**

યોગ આત્મા એટલે જ્યારે આત્મા મન, વચન, કાયાનો વેપાર કરે છે.

પ. કષાય અને દર્શન આત્મામાં કોણ વધારે અને કોણ ઓછા? કેટલા વધારે?

કષાય આત્મા ઓછા અને દર્શન આત્મા વધારે. વિશેષાધિક.

પ. સિદ્ધમાં કયા કયા આત્મા હોય? **દ્રવ્ય આત્મા, જ્ઞાન આત્મા, દર્શન આત્મા, ઉપયોગ આત્મા.**

૭. છદ્મસ્થ યોગ આત્મામાં કેટલા અને કયા ગુણસ્થાન હોય? **૧૨, તે ૧ થી ૧૨ ગુણસ્થાન.**

(૧૦)

પ્ર.૮ પન્નવણા સૂત્રના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. સમુદ્ઘાત અને સ્વસ્થાન એટલે શું? **સ્વસ્થાન એટલે શરીરસ્થ રહેવું.**

સમુદ્ઘાત એટલે આત્મપ્રદેશોમાં વેદના આદિ પ્રબળતાથી વિશેષ પ્રકારનું સ્પંદન.

૨. સચેત આદિ યોનિનો અલ્પબહુત્વ લખો.

સર્વથી થોડા મિશ્રયોનિયા, તેથી અચેતયોનિયા અસંખ્યાતગુણા, તેથી અયોનિયા અનંતગુણા, તેથી સચેત યોનિયા અનંતગુણા.

૩. જેનો ઉપપાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનું સ્વસ્થાન ક્યાં હોય? તેમાં જીવના ભેદ લખો.

જેનો ઉપપાત સંપૂર્ણ લોકમાં હોય તેનું સ્વસ્થાન સંપૂર્ણ લોકમાં, લોકના અસં.મા ભાગમાં, લોકના ઘણા અસં.મા ભાગમાં હોય. તેમાં જીવના ભેદ ૧૫ તે ૫ સૂક્ષ્મના અપર્યા. પર્યા., બાદર પૃથ્વી, પાણી, વન. ના અપર્યા., અપર્યાપ્તા બાદર વાઉકાય, પર્યાપ્તા બાદર વનસ્પતિકાય.

૪. જેનું સ્વસ્થાન લોકના ઘણા અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય તેની સમુદ્ઘાત ક્યાં હોય? તેમાં જીવના ભેદ લખો.

જેનું સ્વસ્થાન લોકના ઘણા અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય તેની સમુદ્ઘાત સંપૂર્ણ લોકમાં, લોકના ઘણા અસંખ્યાતમા ભાગમાં હોય. તેમાં જીવના ભેદ ૨ તે અપર્યાપ્તા બાદર વાઉકાય, પર્યાપ્તા બાદર વાઉકાય.

પ. યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો.

૧) તમસ્તમપ્રભામાં યોનિ (સચેત, મિશ્ર, **અચેત**)

૨) વીર્યમાં ઉત્પન્ન થતા જીવને યોનિ (**વિયડા**, સંવુડા, સંવુડાવિયડા)

૩) ભરતની સ્ત્રીરત્નને યોનિ (**શંખાવર્ત**, કર્મોન્નત, વંશપત્તા)

૪) ચકમકના જીવને યોનિ (શીત, **ઉષ્ણ**, શીતોષ્ણ)

જય – જિનેન્દ્ર

- PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.
- NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 2ND/3RD MONDAY AND TUESDAY.
- TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.